

ZÜLEYXA BAĞIRZADƏ
AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu
zuleyxa@mail.ru

DİASTRATİK, DİATOPIK VƏ DİAXRONİK DEVIASİYALAR

Açar sözlər: diastratik, diatopik, diaxronik, disfemizm, sosiolekt, antroposentrik

Key words: diastratic, diatopic, diachronic, disfemism, sociolect, antroposentric

Ключевые слова: диастратический, диатопический, диахронический, дисфемизм, социолект, антропосентрик

Əgər dil tarixi obyekt, yəni konkret nitq cəmiyyətinin koordinatları ilə bağlı dilin köməkliyi ilə ünsiyyət vasitəsi kimi nəzərdən keçirilsə, onun işlədilməsi “dilin arxitekturası” adlandırılan parametrlər toplusundan asılı olaraq dəyişir (1).

Tələffüz və fonetik realizasiya diatopik, diastratik və diafazik variantlar üçün xarakterik ola bilər. Bizim gəldiyimiz regiondan (diatopik xüsusiyyətlərdən), mənsub olduğumuz sosial mənşə, yaxud qrupdan (diastratik xüsusiyyətlər) və ya hansı situasiyada və kimlərlə ünsiyyətdə olduğumuzdan (diafazik elementlər) asılı olaraq bizim tələffüz və leksik vahidlərdən istifadə etmə üsulumuz dəyişir (2, s. 328)... Standart dildən fonoloji və leksik sapmalarla müqayisədə mətn korpusundakı qrammatik deviasiyalar məhduddur. Bundan başqa, onlar tərcümədə nadir hallarda saxlanılır (2, s. 229).

E.Koseriu dil arxitekturasının dörd parametri təklif edirdi: 1) diafazik: müxtəlif kommuniyativ şəraitdə müxtəlif üslub/registr səviyyələrində istifadə olunur, məsələn, yazılı dilin əksinə olaraq şifahi nitq, xaricilərlə danışmaq, vulqar stil 2) diastratik: müxtəlif sosial qruplarda (yaşa, cinsə, sənətə görə) müxtəlif sosiolektlər işlədilir, məsələn: gənclərin dili, ovçuların dili və s. 3) diatopik: linqvistik sahənin müxtəlif yerlərində və regionlarında müxtəlif dialektlərdə danışılır, məsələn: kokni ingiliscəsi, sakson almançası və s. 4) diaxronik: variantlar və tarixi mərhələlər diaxronik mehvər üzrə birbirini izləyir, məsələn: istifadədən çıxmış, köhnəlmiş, dəbdən düşmüş, müasir, dəbdə olan sözlər və s. (3). Müxtəlifliyi xarakterizə edən və onu digərlərindən fərqləndirən xüsusiyyətlərin məcmuyu bütöv dil sistemini təşkil etmir.

Tarixi dilin sərhədlərinin müəyyən edilməsinin ən vacib kriteriyası ümumi dilin, yaxud onun əsasında yaranmış standart dilin mövcudluğudur. Əgər ümumi, yaxud ədəbi dil mövcuddursa, onda onunla sıx bağlı olan

bütün funksional dillər tarixi dili əmələ gətirir. Tarixi dil, ümumi cəhətlərin məcmuyu kimi, invariantı təqdim edir, bütün funksional dillər isə invariantın variantları kimi təzahür edir (4, s.9). B.Narumov bunun, hər şeydən əvvəl, E.Koseriu tərəfindən geniş şəkildə anlaşıldığını və “dil üslubları” adlandırılan məkani, yaxud diatopik, sosial, yaxud diastratik, stilistik, yaxud diafazik variantlar olduğunu qeyd edir. Müəllif, E.Koseriunun sosiolektləri “dil səviyyələri” adlandırması fikri ilə razılaşmır. (sosiolekt – sosial dialekt deməkdir. Hər hansı sosial qrup üçün xarakterikdir. Sosiolinqvistikada sosiolekt sosial-iqtisadi qrup, peşə, yaş qrupu, yaxud digər sosial qrup tərəfindən işlədilən dilin variantına deyilir – Z.B.). Dil üslublarına nəinki ünsiyyət situasiyası ilə şərtlənmiş variantlar, habelə gendefr, yaş, peşə və digər variantlar da aid edilir. “Diatopik” və “diastratik” terminlərini E.Koseriu norveç linqvist L. Flaydaldan əxz etmişdir, “diafazik” terminini isə linqvistikaya müəllifin özü gətirmişdir (5, s. 143).

Biz bu məqalədə kontekstlə bağlı deviasiyalardan bəhs edərkən H.Plettin təsnifatlandırmasını şərh edəcəyik. Müəllif göstərir ki, mətnin söz seçimi sosial və regional mənşəyindən asılı olmayaraq dil cəmiyyətinin bütün üzvlərinin qəbul etdiyi linqvistik normalara söykənir. Standart ingilis dili, standart ərəb dili, standart fransız dili və s. linqvistik normalara misal ola bilər. Qaydalara riayət edilməsi mətndə söz ehtiyatının strukturlaşmış xarakteri ilə, onların pozulması isə mətndə morfoloji deviasiyalara səbəb olur. Bu da bəzi hallarda preskriptiv qrammatika baxımından "stilistik cəhətdən uğursuz", yaxud "qrammatik qaydalara uyğun gəlməyən" kimi müxtəlif ifadələrlə xarakterizə edilir. Lakin onlar mümkün poetik lisenziyalar olaraq deviasional üslubiyyətin çərçivəsinə daxil edilə bilər. H.Plett standart dil kodundan sapmaları belə qruplaşdırır: a) diastratik (layer-specific) – (hər hansı bir təbəqəyə aid) sosial və professional variantlar; b) diatopik (regional); c) bi-, yaxud multilingvual; d) diaxronik (historical) – diaxronik (tarixi).

Burada a), b) və d) vəziyyətlərində mümkün alt kodların fəallaşdırılması baş verir. Əgər onlar “text-dominant” vəziyyətindədirsə, spesifik ədəbiyyatda (aristokratik poeziya, fəhlə ədəbiyyatı), dialekt şeirində və tarixi poeziyada özlərini poetik şəkildə göstərə bilərlər. Əgər xarici dil morfemləri (c) mətn istehsalına müdaxilə edərsə, makaronik poeziya (məsələn, orta əsrlər ingilis poeziyasında olduğu kimi, latın dili ilə ingilis dilinin intensiv qarışığı, Bayronun *Maid of Athens, ere we part* [1810, latın nəqaratı ilə ingilis dilində], Pirselin *In dulci júbilo carol* [1837, qarışıq ingilis-latın şeiri]) nəticə olaraq ortaya çıxa bilər. Deviasiyanın sintaksis və semantikaya çatan daha iki mətn-morfoloji formasının xatırlanması vacibdir: müvafiq olaraq morfoloji konversiyadan və semantik deviasiyadan törəmiş qrammatik və leksik məcazlar (6, 156).

Müasir xarici dilçilikdə E.Koseriunun üç növdə təsnif edilən dil variativliyi modeli geniş yayılmışdır. Amma modellərin sayı ayrı-ayrı müəlliflərin əsərlərində müxtəliflik kəsb edir. P.Kox və V.Ostereyxer bu üç modelə kommunikativ variativlik modelinin də əlavə etmişlər. Dinamik funksional modeli təqdim edən bu dil variativliyinin mərkəzində danışan/yazan subyektdən dayanır (7, s. 7-8).

Diastratik deviasiyanın izahına keçməzdən əvvəl qeyd edək ki, *diastratik kontinuum* termini yunanca *dia* “vasitəsilə” + lat. *stratum* “təbəqə” sözlərindən düzəlib dil daşıyıcılarının sosial xarakteri (təhsil səviyyəsi, sosial vəziyyəti və s.) ilə bağlı dil variantlarının sosial cəhətdən şərtləndirilmiş məcmuyudur (8, s.188). Deməli, H.Plettə razılaşımaq olar ki, diastratik deviasiyalar eyni mətn daxilində ziddiyyət təşkil edən iki müxtəlif norma ilə səciyyələnir: standart dil norması və bəzi sosial təbəqələrin dili. Öz ümumi əsaslılığına görə standart dil norması ali mövqedə dayanır, lakin diastratik norma aşağı mövqedə durur. Hər bir normanın spesifik söz ehtiyatı vardır. Məsələn, bir şair standart dil normalarından tamamilə uzaqlaşaraq sosiolektə (sosial dialektə -Z.B.) yaza bilər, digər birisi isə bəzi diastratik xüsusiyyətlərdən istifadə edir. Bir-birilə rəqabətdə olan bəzi sosiolektləri təqdim edən mətn xüsusi maraq doğurur. V.Şekspirin dramalarında (məsələn, *V Henri*) bu vəziyyət açıq-aşkar özünü göstərir. Burada əsas süjetdə məhkəmə dili, ikincidərəcəli süjetdə isə sadə xalq dili dominantdır. Yüksək sosiolektədən aşağı bir kəsimə keçidlər etmək ironik bir ziddiyyət əmələ gətirir. Məsələn, T.S. Eliotun “A Game of Chess” (Şahmat oyunu) sərlövhəli *The Waste Land* (Xam torpaq) əsərinin ikinci hissəsində mifoloji sferanın manerist diksiyası demi-mondun (davranışda və həyat tərzində yüksək cəmiyyəti təqlid edən yüngül əxlaqlı qadınlar mühiti -Z.B.) aşağı dil səviyyəsi ilə qarşılaşdırılır. İroniyanın digər (praqmatik) səbəbinə diqqət edək: Bu zaman aşağı təbəqədən olan insanlar danışdıqlarında yüksək təbəqənin söz ehtiyatından istifadə edirlər. Sekispirin *A Midsummer Night's Dream* (Yay gecəsində arzu), yaxud Con Qayın *Beggar's Opera* (Dilənçinin operası) buna misal ola bilər. Burada biz deviasiya halları ilə qarşılaşırıq (6, s.156-157). Göründüyü kimi, diastratik deviasiyalar zamanı bədii əsərlərdə müxtəlif sosial təbəqələrə məxsus obrazların bir sosiolektədən digərinə keçidlər etməsi yüksək kaloriteli bədii ifadə və təsvir vasitələrinin gerçəkləşməsinə səbəb olur. Bu üslubdan istifadə edən yazarlar hadisələri ən yüksək səviyyədə canlandırmaq qabiliyyətinə malik olurlar. H.Plett yazır: “Standart dillər, adətən, aidiyyəti dil sahəsinin müəyyən bir hissəsindən qaynaqlanır: Toskanada standart italyan dili; İl-dö-Fransda standart fransız dili; London Oksbric üçbucağı ətrafında standart ingilis dili; Elektoral Saksoniyada standart alman dili. Bu sahələrin ləhcələri ortaq bir dilin kodlanmış normasına çevrilirdi. Halbuki eyni mədəni əsasa malik digər

dialektlər alt kodlara parçalanırdı. Bu kimi alt kodlar ədəbi aktivləşmə mərhələsinə keçdikdə qeyri-adi və nadir xüsusiyyətlər kəsb edir (6, s.157). Müəllif ləhcədə yazmaqla tanınan müəlliflərdən Almaniyada İohan-Peter Hebel (*Alemannische Gedichte*), Raimund və Nestroy (Vienna *Volkstheater*), Frits Röyter (*Low German storytelling*) və Franz-Xaver Kroetzi (*Bavarian folk plays*), Böyük Britaniyada Robert Bönz (*Scottish lyrics*) və Tomas Hardi (*Wessex Ballads*) nümunə olaraq göstərir. V. Şekspir özünün “Henry V” (V Henri) əsərində standart ingilis dili ilə yanaşı uels dialektindən də istifadə etmişdir (6, s.157).

Sosial, coğrafi, psixoloji aspektlərlə yanaşı linqvopraqmatik aspektləri də nəzərdən qaçıрмаq olmaz. Qeyd etmək lazımdır ki, şəhərləri, kəndləri, hətta məzarlıqları bildirmək üçün çox vaxt lokonimik disfemizmlərdən istifadə olunur. Disfemizmlər normadan kənara çıxsada, ədəbi dildən kənarda qalmır. Disfemizmlər antroponimik, lokonimik və süni disfemizmlər kimi təsnifatlandırılıla bilən antroposentrik mənaları təqdim edir (9, s.91).

Burada dialektlərin praqmatik aspektlərini diqqətdən kənarda saxlamaq olmaz. Nümunələrdən də görüldüyü kimi, regional linqvistik deviasiyada praqmatik aspektlər mühüm paya malikdir.

H.Plett İohan Qotlib Herderin *Edward, Edward* adlı şotland xalq balladasının təsvirində orijinaldakı diatopik fərqliliklərin nəzərə alınmamasını vurğulayır. Tərcümənin ilk misrasında bu hal özünü göstərir:

- a) Why does your brand sae drop wi' blude
- b) Dein Schwert, wie ist's vom Blut so rot.

İ.Herderin tənqidçilər tərəfindən ingilis balladasının parlaq ekvivalenti kimi yekdilliklə bəyənilmiş tərcüməsi bu şeirin müxtəlif dialekt xüsusiyyətlərini verə bilmədiyi üçün bəzi oxucular tərəfindən poetik gücün itirilməsi kimi qiymətləndirilmişdir. Analoji olaraq yunan faciələrinin tərcümələrində xor mahnılarının Doryan ləhcəsində təqdim edilməsi və bilvasitə Attik dialoqlarından fərqli olduğu çox vaxt unudulmuşdur. Homer epopeyasının qədim ion ləhcəsini yetərincə təqdim etmək və tarixçi Herodotun yeni ion dialektini tarixçi Fukididin Attik ləhcəsindən fərqləndirmək eyni dərəcədə imkansızdır (6, s.158).

H.Plett qeyd edir ki, əgər ədəbi əsərin ləhcəsinə yanaşmada ədalətə riayət olunsaydı, o zaman *My Fair Lady* musiqisindəki çiçək qız Elzanın London jarqonunu tamaşanın qoyulduğu regionun yerli ləhcəsində yenidən yazmaq lazım gələr və tamaşa Berlin, Köln, yaxud Bavariyada nümayiş etdirilə bilərdi. Lakin dramaturji səbəblər üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edən belə diatopik bir transfer ingilis regional dialektlərini, onların sosial-sinfi

refleksiyalarını əks etdirmək iqtidarında deyil. İngiltərədə orta sinfin heç bir üzvü regional dialektə danışmır (6, s.158).

Məlum olduğu kimi, linqvistik dəyişmələr dilin bütün səviyyələrində özünü göstərir: fonetik, yaxud fonoloji, qrammatik, semantik və s. Məsələn, fonetik səviyyədə latın dilindəki *vacca* sözünün ispan dilinə *vaca* şəklində keçmişdir. İspan dilində olan variantdakı sözün başlanğıc samiti *b* kimi tələffüz olunur və qoşa *cc* samitinin degeminasiyası baş verir. Qrammatik səviyyədə dəyişmələri ingilis dilinin tarixi qrammatikasından gətirilən misallarla göstərmək olar. Məsələn, orta əsr ingilis dilində olan *given, meten* feilləri spesifik məsdər sonluqlarını itirmiş və müasir ingilis dilində *give* və *meet* formasını almışdır. Hətta isimlərin müasir ingilis dilində təsadüf edilməyən üç cinsi olmuşdur. Qədim ingilis dilində *se byrgels* ‘the tombe’ (məzar), *sē cū* ‘the cow’ (inək) və *thæt bearn* ‘the child’ (uşaq) sözləri müvafiq surətdə kişi, qadın və orta cinsdədir. Qeyd etmək lazımdır ki, əvvəllər semantik dəyişiklik hətta dilçilər tərəfindən normal qarşılanmayıb. Belə bir hal baş verdikdə, onu sözün həqiqi mənasından sapması kimi qəbul edirdilər. Ədəbi məqsədlər üçün deviasiyaların istifadəsi mümkün sayılırdı, amma bu *ad hoc* dəyişikliklər sinxronik idi. Diaxronik dəyişikliklər tanınmırdı. “Dəyişikliyin bütün formaları ilə müqayisədə linqvistik dəyişikliyi qəbul etmək çox ağırdır” – məşhur ingilis leksikoqrafı Robert Böçfild belə deyirdi (10, s.145)

Söz deviasiyalarını tarixi aspektdə nəzərdən keçirməyin digər terminoloji adı “arxaizm”dir. Arxaizmlər poetik cəhətdən yüksələn xətlə inkişaf edən kontekstin praqmatik funksiyasına malikdir. Ona görə də onlar çox vaxt poetik sözlər kimi nəzərdən keçirilir. Məsələn, xronika-romanlar (Theodor Storm’s *Renate*), tarixi romanlar (Gustav Freytag’s *Ahnen*), klassik müəlliflərin tərcümələri (Rudolph Alexander Schröder’s translations of Virgil) və XIX əsr poeziyasında restorativ stilizasiya yolu ilə mahiyyətin retrospektivliyinə xüsusi əhəmiyyət verilən əsərlərdə onlar daha qabarıq şəkildə özünü göstərir. Riçard Vaqnerin *Tristan und Isolde* bəstəkarın digər librettosu kimi psevd-arxaizmlə doludur. H.Plett operanın birinci pərdəsindəki İzoldun hekayəsindən bir parçanı nümunə qismində vermişdir:

<p>Ich pfleg des Wunden dass den Heilgesunden rächend schlüge der Mann der Isolden ihm abgewann</p>	<p>pflegte den erschläge Isolde</p>	<p>I nursed the wounded man that he became healthy the man slayed in revenge him who took Isolde from him</p>
---	---	---

Hazırkı standart alman dili formaları orta sütunda yerləşdirilib. Mətni arxaikləşdirmək üçün Vaqner zəif forma (*pflēgte*) əvəzinə güclü feil formasını (*pflag*), mürəkkəb söz əvəzinə (*erschläge*) sadə söz (*schläge*), qeyri-flektiv ad (*Isolde*) əvəzinə flektiv xüsusi ad (*Isolden*), atribut qismində təsirlik hal əvəzinə isə yiyəlik halı (*pflēgte den Wunden* əvəzinə *pflēgte des Wunden*) seçmişdir (6, s.159-160).

Persi Biş Şelli *To a Skylark* poemasını belə başlayır:

Hail to thee, blithe Spirit!	you/gentle
Bird thou never wert,	you/were
That from Heaven or near it,	
Pourest thy full heart	pours/your
In profuse strains of unpremeditated art.	

H.Plett yazır ki, Edmund Spenser İngiltərədə arxaizm üslubunda yazan şair prototipi hesab olunur. Onun *Shepherdess Calender* (1579) kitabı arxaik söz və söz formalarının elə zəngin olduğunu göstərir ki, tanınmamış “E.K.” onların şərhçisi rolunu öz üzərinə götürür. Beləliklə, fevral ekloqasının (ekloqa: antik poeziyada, daha sonralar isə Avropa poeziyasında: çoban həyatını təsvir edən şeir – Z.B.) başlanğıcı aşağıdakı şəkildə təzahür edir:

Ah for pittie, will rancke Winters rage,
These bitter blasts neuer ginne tasswage?
The kene cold blowes through my beaten hyde,
All as I were through the body gryde.

“E.K.” -nın sitatdakı son söz haqqında izahı belədir: “Grīde) perced: Çoserdə rast gəlinməyən qədim bir sözdür”. Spenser diqqəti buna cəlb etmək üçün öz psevdoidahları ilə məqsədli şəkildə bu arxaizmi mətnə daxil etmişdir. Mövcud sitatdakı digər arxaizmlər bunlardır: *ginne* sözündəki

aferezis, *tasswage* (*to assuage*) sözündəki sinalefa, *perce* (instead of *pierce*,

‘commentary’) ləksemi və istifadədən çıxmış (köhnəlmiş) şrift (6, s.160-161).

J.Klinkerberqə istinad edən H.Plett belə qənaətə gəlir ki, süni arxaizmlə (müəyyən məqsədlə işlədilmiş) təbii arxaizm (diaxronik mətn

inkişafından doğan) arasındakı fərqi ayırd etmək heç də həmişə asan deyildir. Bu, tarixi qrammatikanın və tarixi leksikanın öyrənilməsinə zəruri edir. Yeni “təbii” arxaizmlərin meydana gəlməsi mətnin poetiklik qazanmasına səbəb olur. Bu nöqtəyi-nəzərdən yanaşdıqda Şekspirin, Rasinin və Hetenin əsərləri yazıldıqları dövrlə müqayisədə indi daha çox poetikdir (6, s. 161; 11).

Beləliklə, kontekstlə bağlı deviasiyalardan bəhs edərkən ingilis dilində diastratik, diatopik və diaxronik deviasiyaların mahiyyətini, qismən də olsa, açıqladıq. Sosial və regional mənşəyindən asılı olmayaraq bütövlükdə dil cəmiyyətinin qəbul etdiyi linqvistik normalar mövcuddur. Qrammatik qaydalara əməl olunması mətndə söz ehtiyatının strukturlaşmış xarakteri ilə şərtlənir. Qaydaların pozulması isə mətndə müxtəlif növ deviasiyalara səbəb olur. Deviasiyalar bəzən normativ qrammatikalarda stilistik cəhətdən uğursuz sayılır. Təbii ki, bu fikirlə razılaşmaq olmaz. Çünki onlar mümkün poetik və ritorik lisenziyalar kimi üslubiyyatın çərçivəsinə daxildir. Deməli, H.Pletlə razılaşmaq olar ki, diastratik deviasiyalar eyni mətn daxilində ziddiyyət təşkil edən iki müxtəlif norma ilə səciyyələnilir: standart dil norması və bəzi sosial təbəqələrin dili.

Ədəbiyyat:

1. Flydal L. Remarques Sur Certains Rapports Entre Le Style Et L'etat de Langue. Norsk tidsskrift for sprogvidenskap, 1951, 18 p.
2. Marcand M. Way to translate variety and register in dubling and subtitling. A case study of Walt Disney's The Jungle Book (1967) / Translating Fictional Dialogue for Children and Young People by ed. Martin B. Fischer, Maria Wirf Naro. Frank & Timme GmbH, 2012, 422 p., p. 317-335
3. https://www.christianlehmann.eu/ling/variation/dimensions_of_variation.html
4. Coseriu E. Los conceptos de «dialecto», «nivel» y «estilo de lengua» y el sentido propio de la dialectologia //Lingüística española actual.1981.ISSN 0210-63-45, vol. 3, N° 1, 1981, p.1-32.
5. Нарумов Б. П. «Архитектура языка» в концепции Э. Косериу // Вопросы иберо-романской филологии. - М., 2005, с. 140-145
6. Plett H. Literary Rhetoric: Concepts—Structures—Analyses. Leiden • Boston, 2010, 332 p.
7. Ткалич А. Саян English: американский диалект в тексте. Выпускная квалификационная работа. СПб 2016, 136 с.
8. Жукова И.Н. и другие. Словарь терминов межкультурной коммуникации. Москва: Флинта и Наука, 2013, 632 с.

9. Malyuga E., Orlova S. Linguistic Pragmatics of Intercultural Professional and Business Communication. Springer, 2017, 145 p.
10. Mott B. Semantics and Translation for Spanish Learners of English. Edicions Universitat Barcelona, 2011, 244 p.
11. Klinkenberg, J.-M. "L'Archaïsme et ses fonctions stylistique 1970 FM, 38, 10–34.

З.Багирзаде

Диастратические, диатопические и диахронические девиации

Резюме

Рассматривая контекстно-связанные девиации, мы частично объяснили суть диастратических, диатопических и диахронических отклонений в английском языке. Существуют лингвистические нормы, принятые языковым сообществом, независимо от их социального и регионального происхождения. Выполнение грамматических правил обусловлено структурированным характером словарного запаса в тексте. Нарушение правил приводит к различным типам девиаций в тексте. Девиации иногда считаются неудачными в нормативной грамматике со стилистической точки зрения.

Конечно, мы не можем согласиться с этой идеей. Потому что они входят в сферу стилей, таких как поэтические и риторические лицензии. Значит, можно согласиться Г. Плетом в том, что диастратические девиации характеризуются двумя различными противоречивыми нормами: стандартной языковой нормой и языком некоторых социальных слоев.

Z.Bagirzadeh

Diastratic, diatopic and diachronic deviations

Summary

Considering the context-bound deviations, we partially explained the essence of diastratic, diatopic and diachronic deviations in the English language. There are linguistic norms adopted by the language community, regardless of their social and regional origin. The implementation of grammatical rules is due to the structured nature of the vocabulary in the text. Violation of the rules leads to different types of deviations in the text.

Deviations are sometimes considered unsuccessful in normative grammar from a stylistic point of view.

Of course, we can not agree with this idea. Because they fall into the realm of styles, such as poetic and rhetorical licenses. Therefore, we can agree with H. Plet that diastratic deviations are characterized by two different contradictory norms: the standard language norm and the language of some social strata.

Rəyçi: Oruc Musayev
Filologiyaelmləri doktoru, professor